

UIT DE SCHRIFT

Hervormingsdag.

Toen zeide de Hoogepriester Hilkia tot Safan, den schrijver: Ik heb het Wetboek in het Huis des Heeren gevonden. 2 Kon. 22:8.

Het was een droeve toestand, waarin Juda verkeerde, toen Manasse stierf en Amon koning werd; toen Amon weldra werd vermoord en Josia slechts acht jaren oud den troon beklimt.

Manasse had in de weinige jaren na zijn bekeering niet kunnen goed maken, wat hij in een lang leven had verzondigd, en Amon wandelde in zijns vaders eerste wegen.

De kleine Josia, schoon genade van God ontvangende hebbend voor zijn ziel, stond voor een geweldig zware taak. En dit te meer, waar hij, schoon den Heere vreezend met zijn hart, des Heeren wil niet kende uit Zijn Woord.

Niet alleen in 's konings huis toch was de Wet des Heeren onbekend, maar ook in des hoogepriesters woning werd het Wetboek niet gevonden.

O! Welk een tijd van onkunde, als zelfs de voorgangers niet meer weten, wat de Heere heeft gesproken.

Welk een diep gezonken toestand, als zelfs in het Huis des Heeren het Woord van God niet meer opgeslagen wordt, en al wat daar gesproken en gedaan wordt niet uit die heilige bron voortkomt.

Als in Josia's dagen, was het ook in Luthers tijd.

Koningen kenden niet meer de geboden van God, den Heere.

Priesters leefden en handelden buiten het licht van Gods getuigenis, dat zij toch op den kandelaar moesten doen weerschijnen.

En het volk wandelde in donkerheid en duisternis. Het dwaalde op verkeerde wegen van den Heere af. En het vond geen vertroosting in bange uren van gevaar en dood.

Zelfs het hart, dat God vreesde, als het hart van Luther, dat ontdekt was aan zijn toestand en leefde voor het gericht des Heeren, vond niet den weg der ontkoming, daar de kennis der genade Gods in Jezus Christus en van het leven in Hem geopenbaard voor arme zondaarszielen was teloor gegaan.

De kerk met haar boete, biecht en aflat had zich tusschen den rijken Jezus en de arme zondaarsziel geplaatst, en vermocht niet te geven wat de Heiland schenkt in Zijn Woord en door Zijn Geest.

De weg ter genezing en vertroosting is de weg naar die fontein, die de Heere geopend heeft, en waaruit het levenswater stroomt voor dorstige zielen. Onderzoek de Schriften, die u wijs kunnen maken tot zaligheid.

Ziet! Bij een vernieuwing van een deel des Tempels werd het Wetboek des Heeren gevonden! Weergevonden door Israëls Hoogepriester!

Die gaf het aan Safan, des konings schrijver. En deze bracht het aan zijn vorst en las het voor diens aangezicht.

Toen kwam er eerst verschrikking bij den koning. Hij scheurde zijne kleederen.

Daarna volgde verootmoediging over zijne en Israëls zonden.

En tenslotte deed hij schuldbelijdenis over alle overtredingen voor den Heere en ging op een bede om vergeving en afwending van de gerichten Gods, die rechtvaardig konden treffen.

En de waarachtigheid van de verootmoediging, de ernst der bekeering werd openbaar ook in het leven.

De hervorming van het hart treedt aan het licht door een hervorming ook van het leven.

De koning ging voor. De priesters volgden. En het volk deelde straks rijkelijk in den zegen der bekeering en der openbaring van de gunste Gods, in dezen weg straks weer genoten.

Niet anders ging het straks in Luthers tijd. Ook toen een wedervinden van de Heilige Schrift. Ook toen een lezen van dat Woord, vol innerlijke verschrikking eerst.

Een onderzoeken er van met allen ernst, in verootmoediging en schuldbelijdenis voor Gods aangezicht.

Maar toen een lichtstraal van boven, die dat Woord Gods verlichtte en het maakte tot een kracht Gods tot zaligheid, tot een lamp voor den voet en een licht voor het pad, tot een staf voor de hand en een richtsnoer voor den voet, een leidraad voor het geheele leven.

Ja, toen trad de Reformatie, in Luthers hart geboren door de werking van den Geest van God, in Luthers leven aan het licht.

Toen brak het licht door in de duisternis van den tijd.

Luthers vijftiennegentig stellingen schudden de gemoederen wakker.

Greig werden zijne bezwaren gelezen, overdacht, bepeinsd.

Een vragen kwam er naar het Woord des Heeren.

Luther wierp zich op Bijbelstudie, Bijbelvertaling, Bijbelverspreiding.

En het vuur, eenmaal ontstoken, brandde door en laaide op tot flikkerende vlammen, die Europa verlichtten.

Reformatie is een wedervinden van 't Woord Gods, straks een leven bij het Woord, uit het Woord, naar dat Woord.

Dit door den enkeling eerst, straks door 's Heeren kerk, dan door landen en volken.

En elke herdenking van Gods groote daden in de 16e eeuw, op den 31sten October, moet een poging worden, om Gods Woord zijn plaats te hergeven in eigen hart en leven, in het hart der kerk, aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd, en in het hart en in het leven van het volk en van de volkeren.

En alle praten over „de gezegende kerkhervorming“, waarbij van de hervorming der kerk naar het Woord des Heeren niet gerept wordt, en aan dat Woord zijn plaats niet wordt gegeven, die het toekomst, is ijdel, en Luther, neen erger, dat Woord van God, ja Gode Zelf onwaardig.

Daarom kunnen wij niet een wezenlijke waarachtige herdenking der Hervorming houden met menschen, die Gods Woord verachten, Gods Woord tot een voorwerp maken van critiek, en die zelfs weigeren, zelfs in de kerk, dat Woord Gods zijn plaats te geven, die het toekomst.

Maar, moeten wij ook niet nalaten bij elke herdenking ons zelf voor de ernstige vraag te stellen, wat is dat Woord voor mij?

Zingen wij met Luther:

Gods Woord houdt stand in eeuwigheid

En zal geen duimbreed wijken! — het is wél!

Maar, hebben wij ook het persoonlijk geloof en den heiligen moed hem verder na te zeggen, — en bedenk wél, lezer, dan pas heeft de waarheid, die ge belijdt, u persoonlijk vrijgemaakt, als ge ook dat met den Hervormer zingen kunt:

Beef, satan! Hij die ons geleidt,

Zal u de vaan doen strijken!

Delf vrouw en kind'ren 't graf,

Neem goed en bloed ons af,

Het brengt u geen gewin:

Wij gaan ten hemel in

En erven koninkrijken.

A.

S. D.

KERKELIJK LEVEN

Een vraag van Dr. J. G. Ubbink.

Van Dr. J. G. Ubbink kwam bij de Redactie een verzoek in tot plaatsing van onderstaand „antwoord“:

Aan Prof. Dr. K. Schilder.

Hooggeleerde Heer,

Naar aanleiding van Uw artikelen over den Calvinistenbond deel ik U mede, dat ik bedankt heb als lid van het bestuur en als lid alléén om Uw critiek op dien bond.

En dus niet omdat ik meende, dat ik geen goed Calvinist, of ook niet meer goed Gereformeerd ben. Ik ben alnog overtuigd, dat ik dit beter ben dan Gij. Al ontleen ik hieraan niet het recht, zoals Gij ten opzichte van mij, Uw naam publiek te slaan aan den schandpaal der slechte Calvinisten of valsche Gereformeerden.

Maar waaraan ontleent Gij eigenlijk het recht, om, als zulk een volmaakt Gereformeerde of echt Calvinist, als zulk een keurmeester over allen te mogen optreden en te zeggen: Wijk toch van ons, want wij hebben ons gezuiverd van elke dwaling, wij zijn heiliger dan gij?

Wil ons toch eens zeggen, welken maatstaf Gij eigenlijk aanlegt. Toch niet Uzelf? Toch niet vertrouwende, dat Gij alleen rechtvaardig zijt, en anderen, die niet denken als Gij, voor niets achtende; Uzelven prijzende, niet verstaande, dat Gij Uzelven met Uzelven meet, en Uzelven met Uzelven vergelijkt?

Neen, zult Gij zeggen, ik meet een, die zich een Calvinist noemt, naar Calvijn. Maar dit meten doet Gij dan toch. Welken objectieven maatstaf hebt Gij? Welken objectieven waarborg hebt Gij, dat Uw persoonlijke voorstelling en kennis van het Calvinisme volmaakt en juist is; en Gij, hoe ook te goeder trouw, op eenig punt, zonder dit te weten, niet dwaalt?

Voor de vraag, of iemand echt, zuiver Gereformeerd is, zult Gij waarschijnlijk de Belijdenis van een bepaalde, van Uwe Geref. Kerk noemen, Zijn de andere Geref. Kerken, die weer andere Belijdenissen hebben, dan niet zuiver Gereformeerd? Of wel, Gij neemt een bepaalde sententie Uwer kerk tot maatstaf.

Welken objectieven waarborg hebt Gij, dat Uw kerk in die bepaalde sententie niet dwaalt?

de? Of zijn de Geref. Kerken voor U onfeilbaar? Neen, immers. Want ook de Geref. Kerken zijn wel eens teruggekomen op besluiten en uitspraken van vroegere Generale Synodes.

Gij zult waarschijnlijk weer noemen, Calvijn, de Belijdenis, de Heilige Schrift. Welken waarborg hebt Gij, dat Uw subjectieve opvatting er van, juist is, en die van hen, die Gij veroordeelt, valsch?

Ik beriep me onlangs op Calvijn. Men verwierp het als verouderd: „Nu ja, van Calvijn!“ Het Rapport zegt, dat zulke gevoelens, als de mijne, niet worden afgewezen door de Belijdenis, maar dat ik van het „algemeen (1) gevoelen“ afweek; welk algemeen gevoelen in de Belijdenis niet dan in de „leemten“ der Belijdenis te vinden is. Terwijl dit algemeen gevoelen ook in niets zich op de Schrift beroepen kon; en ik dit voor mijn gevoelens wél kon. (Is de Heilige Schrift misschien ook verouderd?)

Waarom zijn nu mijn rechters, die mij veroordeelden wél, en ik niet Gereformeerd?

Meten ook onze kerken niet zichzelf met zichzelf, als zij bij haar oordeel niet den objectieven maatstaf der Belijdenis, of liever nog „den eenigen onfeilbaren regel“ van Gods Woord, doch het momentele, on- of verschillend geformuleerde, subjectieve „algemeen gevoelen“ aanleggen?

Uw dw. J. G. UBBINK.

Op bovenstaand „antwoord“ van Dr. J. G. Ubbink zou ik het volgende willen schrijven aan hem:

Aan Dr. J. G. Ubbink.

Weleerw. Zeergeleerde Heer,

In antwoord op Uw opmerkingen en vragen zou ik U enkele dingen willen zeggen:

1. U schrijft, dat de reden van Uw bedanken als lid en als bestuurslid van den „Calvinistenbond“ ligt in mijn critiek op dien Bond. Dit zou kunnen beteekenen, dat U die critiek rechtvaardig achtte, en dus om den inhoud dier critiek hadt bedankt. Evenwel, uit Uw ingezonden stuk blijkt, dat U — gelijk ik trouwens onderstelde — de juistheid van mijn critiek niet toegeeft. Blijft dus over, dat U slechts om het feit c.q. de gevolgen van die critiek bedankt hebt. Ik verblijd me erover, dat U zich eerlijk uitsprekt; niet iedereen doet dit in dezen. Maar U zult me toch ten goede houden, dat ik Uw bedanken op UW EIGEN „standpunt“ niet billijken kan, en dat ik in Uw geval er nimmer aan gedacht zou hebben, mijn bestuursplaats in dien Bond prijs te geven, indien ik dacht, in theologisch, zóó, als U het doet. U meent, goed Calvinist te zijn: U meent, dat het Calvinistische volksdeel dient te worden opgevoed, en ontwikkeld, met de gedachten, die door U verdedigd zijn. Als ik daarom in Uw plaats geweest was, zou ik, zoolang ik voor God meende, goed Calvinist te zijn, en medicijn te hebben tegen vele kwalen van hedendaagsche dragers van den Calvinistischen naam, juist met alle kracht erop gestaan hebben, te blijven op de plaats, die me aangeboden en gelaten was. Hoezeer ik het zakelijk eens ben met de meening, dat in een Calvinistenbond voor Uw meeningen geen plaats is, toch ben ik evenzeer er tegen, dat men beslissingen neemt, die in het geweten niet verantwoord zijn, en die men zelf niet rechtvaardigt tegenover den eisch van wat men houdt voor waar. Gelijk ik voor mij meen, te moeten strijden voor wat ik principiëel juist acht, en in dien strijd niet vrijwillig en zonder noodzaak op zij ga, al is het ook voor eigen vrienden, zoo hadt U, meen ik, niet op zij moeten gaan voor mijn critiek, zoolang U meent, dat deze zakelijk onjuist is, en dat Uw meening het Calvinisme vooruithelpt. Gevolg van die beslissing is nu — zie Uw ingezonden — dat er bij U een gevoel van wrevel achterblijft, en dat de strijd van het zuiver-zakelijke verlegd wordt naar het persónlijke. Gevolg is tévens, dat U, hoewel „wijkende“ voor mijn critiek, de zuiverhouding der critiek al moeilijker helpt maken. Immers, indien de Bond van niet-gereformeerde bestuursleden (U weet, dat ik U zóó zie) ontleedigd wordt op zulk een allerminst-principiële manier, dan wordt er wel een vermindering van het aantal niet-gereformeerden in het Bestuur bereikt, dan zou zelfs, hypothetisch gesproken, alle niet-gereformeerde element op den duur uit het Bestuur kunnen worden geweerd, maar dan bleef de principiële zijde van het vraagstuk onbehandeld; dan hield de Bond als zoodanig vast aan zijn m.i. onjuiste, gereformeerde-on-gereformeerde verbindende, organisatie; dan bleef bovendien toch in feite nog altijd de mogelijkheid open, dat een ander Uw plaats innam, die zakelijk dacht gelijk U. En U weet, dat ik het niet tegen personen heb. Ik heb het niet tegen Uw persoon. Ik heb zelfs geschreven, dat, indien Ds J. C. Aalders, en anderen, thans ook Uzelf, in den Bond pasten, het mij ongewenscht leek, Dr. J. G. Geelkerken te passeeren. Ik gevoel er geen behoefte aan, iemand te isoleeren, hij moge voorts zijn, wie hij wil, indien hij in zijn kring een leidende plaats heeft, en indien voorts zijn kring, om wat hij belijdt, niet wordt uitgesloten, doch opzettelijk in bepaalde, maar toch in feite representatieve personen, wordt binnengehaald. Uw heengaan

lijkt m
op de
jamme
wijze t
strijd,
Kerke
2. U
goed C
te verz
geleden
3. U
dra U
nisme
feld ju
vooruit
Zijn ev
onvere
versch
nist“ e
Laat n
kant U
heb, d
„minde
gebeurt
dwonge
van de
waart.
4. U
bewijst
tens U
ourijpe
meer e
van re
op den
dat de
bewijst,
ik publ
Heb ik
Gij het
Zoo nee
staan i
meerde
Dr Ubb
kwam,
len, wa
zoudt U
nen wa
indier
zijn —
tie? —
en leven
in een
de Ge
leera
Gerefor
noodig,
formeer
ambt on
moet zo
heeft; a
de huid
meerde
hoofsche
van hur
gaven ge
dere g
beide, i
zijt: of
verdiene
gaan er
bond, m
— om
functie v
zijt, terw
formeer
toekomst
omdat z
haven, di
Gods. W
stem die
met de G
ze tot ee
die K. S
gáát? I
dan ik, i
inijn“ ge
nemen? V
nigen. M
onder he
meer zij
die in de
willen, O
NU EEN
lijk verb
meenen t
voor geri
Gij gelijk
nist zijt,
Gereform
leidsman
de Calvin
deeld, v
laten spr
5. U v
leen, te
elke dwa
Dr Ubbin
dat U zul
aantrefte
En waaro